

Sygn. akt III AUa 4/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2014 r. w Szczecinie

sprawy K. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o odsetki

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 października 2013 r. sygn. akt VI U 1101/13

oddala apelację.

SSO del. Beata Górską SSA Jolanta Hawryszko SSA Barbara Białecka

Sygn. akt III AUa 4/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 czerwca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił K. J. prawa do wypłaty odsetek od należności za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. wypłaconych decyzją z 25 czerwca 2013 r.

Ubezpieczona K. J. złożyła odwołanie od tej decyzji argumentując, iż należą się jej odsetki z tytułu przyznanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 21 maja 2013 r. (sygn. akt III AUa 979/12) prawa do emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. Wniosła o wypłatę kwoty 6 453 zł, która stanowi odsetki ustawowe do dnia zapłaty tj. do 18.07.2013 r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na art. 118 ustawy z 17 grudnia 2009 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 85 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń

społecznych Podniósł, że nie można przypisać działaniom organu rentowego błędu, bowiem wydał decyzję zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (art. 103 a ustawy emerytalnej).

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 8 października 2013 r. oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że K. J., ur. (...), decyzją z 30.06.2010 r. otrzymała emeryturę począwszy od 1.06.2010 r., w trybie artykułu 29 ustawy emerytalnej, której wypłatę zawieszono z powodu osiągniętego przychodu w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego wynagrodzenia. Decyzją z 7.09.2010 r. organ rentowy podjął wypłatę emerytury w pełnej wysokości od (...) tj. od miesiąca w którym ubezpieczona ukończyła 60 lat życia. Decyzją z 7.10.2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wstrzymał od 1.10.2011 r. dalszą wypłatę emerytury. Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji. Wyrokiem z 26 stycznia 2012 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie VI U 1577/11 oddalił odwołanie ubezpieczonej, zaś Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z 28 czerwca 2012 r. w sprawie III AUa 246/11 oddalił apelację ubezpieczonej. Decyzją z 24 stycznia 2013 r. organ rentowy wznowił wypłatę świadczenia od 22 listopada 2012 r. tj. od daty wejścia w życie przepisów, dokonując wypłaty świadczenia za okres od 22 listopada 2012 r. do 31 stycznia 2013 r. Ubezpieczona wystąpiła ze skargą o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 28 czerwca 2012 r., sygn. akt III AUa 246/12. Wyrokiem z 21 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie akt III AUa 979/12 zmienił częściowo wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 28 czerwca 2012 r. w sprawie III AUa 246/12 oraz wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z 26 stycznia 2012 r. w sprawie VI U 1577/11 oraz poprzedzając go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z 7 października 2011 r. i ustalił, że ubezpieczonej K. J. przysługuje prawo do wypłaty emerytury od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. Decyzją z 25 czerwca 2013 r. organ rentowy wykonał prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z 21 maja 2013 r. podjął od 1 października 2011r. tj. od daty określonej wyrokiem sądu emeryturę do 22 listopada 2012 r.

Sąd okręgowy nie uwzględnił odwołania jako podstawę wskazując art. 85 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. 2009 r., Nr 205, poz.1585 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem: jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. W ocenie sądu okręgowego nie zaistniały w sprawie okoliczności wskazujące na istnienie odpowiedzialności organu rentowego, a tym samym na zasadność wypłaty żądanych przez ubezpieczoną odsetek. Organ rentowy decyzją z 7 października 2011 r. wstrzymał ubezpieczonej wypłatę emerytury na skutek wejścia w życie z datą 1 stycznia 2011 r. ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2010 r., Nr 257, poz. 1726). Na podstawie art. 6 tej ustawy do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodano art. 103a, który stanowi: prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Organ rentowy wydając decyzję z 7 października 2011 r. kierował się przepisami prawa. Natomiast w wyroku z 13 listopada 2012 r., K 2/12, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (wyrok TK z dnia 13.11.2012 r., sygn. akt K 2/12, publ. OTK-A2012/10/121, Dz. U. 2012 Poz. 1285). Jednocześnie podkreślić należy, że Trybunał nie badał niekonstytucyjności samego art. 103a ustawy, a związane z nim przepisy intertemporalne wyznaczające

ramy stosowania tego przepisu do zdarzeń przeszłych. Trybunał nie orzekł o niezgodności z Konstytucją wymogu wprowadzonego omawianym art. 103 a; regulacja ta obowiązuje i nie została wyeliminowana z systemu prawnego. W takiej sytuacji sąd okręgowy uznał, że działanie organu rentowego nie nosiło cech błędu, a tym samym nie mogło powodować odpowiedzialności odsetkowej. Na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 21 maja 2013 r. (sygn. akt III AUa 979/12) ustalono, że ubezpieczonej przysługuje prawo do wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. i świadczenia za wskazany okres zostały jej wypłacone. Ponoszenie przez organ rentowy konsekwencji w postaci wypłaty odsetek byłoby w ocenie sądu okręgowego nieuzasadnione.

Apelację od wyroku złożyła ubezpieczona zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego art. 85 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o sus w zw. z art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez jego nie zastosowanie i naruszenie przepisów prawa procesowego art. 232 kpc, 233 § 1 kpc, art. 316 kpc i art. 328 § 2 kpc polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie materiału dowodowego, co miało istotny wpływ na wynik postępowania. Ubezpieczona wniosowała o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie odwołania. W uzasadnieniu dokonała analizy pojęcia błędu w rozumieniu art. 85 ust. 1 ustawy systemowej odwołując się od orzecznictwa; odwoła się do deklaracji politycznych Premiera RP oraz aktualnych przedsięwzięć legislacyjnych Rządu RP.

Sąd apelacyjny rozważył apelację i uznał, że jest nieuzasadniona.

W ocenie sądu apelacyjnego w sprawie nie był sporu co do faktów, zatem bezprzedmiotowe były zarzuty w zakresie procedury, a jako takie nie wymagają analizy. Natomiast co do stosowania prawa materialnego sąd apelacyjny w całości aprobuje ocenę sądu okręgowego sprowadzającą się do tezy, że w myśl art. 85 ust.1 ustawy systemowej organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za legalne stosowanie przepisów, których niekonstytucyjność została następczo stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Sąd apelacyjny nie przychylił się do argumentacji ubezpieczonej, że pojęcie błędu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w rozumieniu art. 85 ust. 1 ustawy systemowej oznacza każdą wadliwość decyzji organu rentowego. Gdyby w istocie taka była wola ustawodawcy zostało by to sprecyzowane jednoznacznie normą prawną nakazującą, w każdym przypadku zaistnienia w decyzji błędu, wypłatę świadczenia wraz z ustawowymi odsetkami. Tak jednak nie jest i ustawodawca wyraźnie zastrzegł, że obowiązek wypłaty odsetek nie dotyczy przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Sąd zatem rozstrzygając spór o odsetki, dochodzone przez stronę na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy systemowej ma obowiązek rozważyć i ocenić okoliczność, które spowodowały, że świadczenie nie zostało przyznane, bądź wypłacone w terminie. W rozpoznawanej sprawie sąd okręgowy uczynił to prawidłowo.

Należy też podkreślić, że jakkolwiek Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest swoistym państwowym organem władzy, to posiada osobowość prawną i jako taki organ ten nie może być wprost utożsamiany ze Skarbem Państwa. Zaniechania i błędy legislacyjne Państwa nie mogą być wprost przenoszone na szczególnego rodzaju państwowe osoby prawne i tym samym nie można tym osobom, z tego tytułu wprost przypisać odpowiedzialności prawnej. Należy wskazać, że istnieją instrumenty prawne pozwalające na pociągnięcie do odpowiedzialności Skarbu Państwa.

Sąd apelacyjny rozważył też, dla rozpatrywanego sporu nie mają żadnego prawnego znaczenia następcze czynności legislacyjne prowadzące do wykonania w/w wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Przepisy Ustawy o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r., przywoływane przez skarżącą tworzą samoistne prawa podmiotowe, które będą mogły być dochodzone w zakresie przewidzianym normami tej ustawy. Natomiast aktualny spór jest rozstrzygany w granicach przewidzianych przepisami prawa cytowanymi przez sąd i stronę, i dla oceny okoliczności sprawy, jak też interpretacji prawa nie mają żadnego znaczenia deklaracje polityczne, na które powoływała się skarżąca w apelacji.

Mając na uwadze przedstawioną ocenę prawną na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację ubezpieczonej.